

Komentář k hodnocení výsledků v Modulu 1 FORD: 5.3 Education

Zpracovala: prof. Mgr. Klára Šedřová, Ph.D.

1) Celkový počet hodnocených výsledků, počet uzavřených hodnocení, počet a podíl výsledků hodnocených jednotlivými stupni, průměr. To vše tříděné zvlášť pro obě kritéria hodnocení a podle podoborů.

Celkem bylo přihlášeno 65 výsledků, z toho dva dvakrát. V jednom případě příspěvek přihlásily dvě organizace k témuž kritériu a bylo tedy možné zaslat hodnotitelům pouze jednou. Ve druhém případě příspěvek přihlásily dvě organizace k různým kritériím a hodnocení proto bylo provedeno nezávisle.

Pět výsledků bylo hodnoceno jako špičkových, všechny podle kritéria Přínos k poznání. 10 výsledků bylo hodnoceno jako excelentních (z toho dva podle kritéria Společenská relevance, zbytek podle kritéria Přínos k poznání). Celkem tedy bylo 23 % výsledků hodnoceno jako špičkových nebo excelentních. Loni bylo takto hodnoceno 29 % výsledků, jde tedy o mírné zhoršení v nejvyšších kategoriích.

21 výsledků (33 %) bylo hodnoceno jako velmi dobrých, 20 (31 %) jako průměrných. Pět výsledků (11 %) bylo hodnoceno jako podprůměrných. Tři výsledky byly nehodnoceny – v jednom případě kvůli tomu, že výsledek nebyl přiložen, ve dvou případech kvůli nedostatečnému podílu přihlašující instituce.

V loňském roce získalo velmi dobré hodnocení 30 %, průměrné 16 % a podprůměrné 25 % výstupů. Meziročně tedy došlo ke zvýšení podílu výsledků průměrných a ke snížení podílu výsledků podprůměrných. Výzkumné organizace tedy přihlásily zřetelně nižší počet výstupů, které byly nakonec ohodnoceny jako podprůměrné (18 v loňském roce ku 5 v tomto roce).

2) Špičkové (world-leading) výsledky: charakteristika, jazyk, VO, typ výsledku, prestiž nakladatelství či časopisu, zdůvodnění – hlavně u výsledků, kde by zařazení mohlo být vnímáno jako sporné. Pokud špičkové výsledky nejsou nebo jich je velmi málo, totéž pro excelentní výsledky.

V oboru Education bylo pět výsledků hodnoceno jako špičkových. Všechny byly hodnocené podle kritéria přínosu k poznání, všechny spadaly do sub-fordu Education, general. Tři byly vytvořeny na Karlově Univerzitě (PdF, FF a MatFyz), jeden na Univerzitě Hradec Králové (FF), jeden na Masarykově Univerzitě (FF). Ve všech případech se jednalo o články publikované v zahraničních časopisech s vysokým IF. Jazykem byla ve všech případech angličtina.

Excelentních výsledků bylo v Education celkem 10, z toho dva podle kritéria Společenská relevance, zbytek podle kritéria Přínos k poznání, přičemž v sedmi případech to byly anglicky psané články v časopisech WOS. Ve třech případech šlo o monografie, z toho jedna byla v angličtině vydaná v zahraničním nakladatelství (Springer), jedna v angličtině vydaná v českém nakladatelství (Karolinum) a jedna v češtině vydaná v českém nakladatelství (UPOL). Tato jediná česko-jazyčná publikace byla zároveň jediná v kritériu Společenská relevance a zároveň v subfordu Education, special. Co se týče výzkumných organizací, dominuje Univerzita Karlova (6 výsledků), následována Masarykovou univerzitou (3 výsledky). 1 výsledek má Univerzita Palackého (v subfordu Education, special).

3) Podprůměrné výsledky: počet, VO, nejčastější důvody; výsledky, které nebyly zaslány vzdáleným hodnotitelům.

Podprůměrných výsledků bylo 5. Z toho 3 nebyly zaslány vzdáleným hodnotitelům, neboť nesplňovaly kritéria vědeckých výstupů, šlo o popularizační aktivity Střediska společných činností AV ČR. Dva příspěvky byly odeslané hodnotitelům, byly to články v časopisech typu Jost, jeden v angličtině, jeden v češtině. Jejich kvalita, originalita a přínos byly hodnotiteli a panelistou shledány jako velmi nízké.

4) Rozdíly uvnitř oborů – podíl špičkových a podprůměrných výsledků v subfordech; komentář – jak se podobory liší a proč tomu tak je.

Drtivá většina výsledků byla přihlášena v subfordu Education, general. 14 výsledků (22 %) bylo přihlášeno v subfordu Education, special. Z toho 9 výsledků bylo přihlášeno Univerzitou Palackého v Olomouci, která v tomto subfordu zjevně dominuje. UPOL má také jediný výsledek hodnocený jako excelentní. Pro subford Education, special je typické přihlašování publikací ke kritériu Společenská relevance (71 %). Většina výsledků v subfordu Education, special byla hodnocena jako velmi dobrých či průměrných, což odpovídá trendu v celém fordu.

5) Srovnání výsledků podle obou kritérií hodnocení.

V souboru mírně převažovaly výsledky přihlášené ke kritériu přínos k poznání (54 %). Z hlediska hodnocení si lépe vedly příspěvky zastoupené v kritériu přínos k poznání, z nichž 13 dosáhlo špičkového či excelentního hodnocení. Oproti tomu v kritériu společenské relevance takto skórovaly pouze dva výsledky. 72 % výsledků v kritériu společenské relevance dosáhlo velmi dobrého či průměrného hodnocení. Většinou šlo o česky psané publikace akademického typu, u nichž hodnotitelé připouštěli aplikační potenciál, avšak považovali je za spíše latentní.

6) Neohodnocené výsledky – zdůvodnění, proč se nepodařilo získat dostatek posudků.

Všechny výsledky byly zhodnoceny.

7) Podíl bibliometrizovaných výsledků přihlášených do vzdáleného hodnocení, jejich úspěšnost, komentář.

Celkem bylo přihlášeno 21 bibliometrizovatelných výsledků, tedy přibližně třetina (32 %) oproti dvěma třetinám nebibliometrizovatelných.

Z 15 špičkových či excelentních výsledků jich 12 bylo bibliometrizovatelných (vše WOS). Ve zbylých případech šlo o monografie (žádná špičková, všechny excelentní).

Ze 41 výsledků hodnocených jako velmi dobrých či průměrných jich 36 (88 %) bylo nebibliometrizovatelných.

Všechny podprůměrné výsledky jsou nebibliometrizovatelné.

Trend je tedy jasný. Bibliometrizovatelné výsledky obsadily nejlepší kategorie, nikdy nespadly pod velmi dobré hodnocení. Nebibliometrizovatelné výsledky naopak jen výjimečně (v případě monografií) dosáhly excelentního hodnocení. Hodnocení nebibliometrizovatelných výsledků tak v rovině výstupu ústí v třídění těchto výsledků do dvou známek (3 a 4 = velmi dobré

a průměrné). Děje se to přesto, že jsou hodnotitelé upozorňováni, že samotná pozice časopisu v databázích nemá ovlivňovat jejich hodnocení. Patrně jde zkrátka o to, že vědci v oblasti Education směřují nejlepší ze svých výstupů do bibliometrizovatelných kanálů.

Otázka přidané hodnoty vzdáleného hodnocení vybraných kvalitních výsledků oproti bibliometrii je tak sporná.

8) Problémy a otázky

Kalibrace hodnotitelů

22 z 61 výsledků odeslaných dvěma hodnotitelům přineslo okamžitou shodu (36 %). Naopak jen v 11 případech nastala neshoda o více než 1 stupeň (18 %). Zdá se tedy, že tým hodnotitelů je přijatelně kalibrován a jednotliví hodnotitelé mají podobné představy o kritériích kvality vědeckých výsledků v oboru Education.

Kvalita podkladů pro hodnocení dodávaných VO

Výsledky byly až na jeden případ vždy v pořádku přiloženy. Organizace by ale měly dodávat kvalitnější zdůvodnění, proč dané výsledky přihlašují. To se týká zejména kritéria společenská relevance, kde je pro hodnotitele obtížné bez dodaných podkladů odhadovat aplikační potenciál. Rovněž v případech, kdy přihlašující organizace nemá prvního autora, je třeba zdůvodnit, proč je výsledek danou organizací přihlášen. Toto v tomto kole hodnocení absentovalo.

Výběr kritéria hodnocení ze strany VO

Vcelku rovnoměrně byly přihlašovány výsledky k oběma kritériím. V kritériu společenské relevance ovšem převažovaly akademické texty, jejichž aplikační potenciál hodnotitelé často hodnotili jako latentní, a organizace nepřipojovaly žádné zdůvodnění, které by prokazovalo, že jde o výsledky přinášející reálnou společenskou změnu. Možná interpretace je, že organizace volily v některých případech kritérium společenská relevance jako „bezpečnější“ pro výsledky nepublikované v prestižních časopisech či nakladatelstvích.

Přihlašování jednoho výsledku dvěma VO

Nastalo pouze ve dvou případech. Hodnocení proběhlo podle pokynů.

Pokusy o podvod či přilepšení

Nebyly shledány.

Využití možnosti udělení jiné známky, než navrhli hodnotitelé; využití možnosti vrácení posudku k přepracování

Nebylo využito.

Fungování aplikace SKV

Dále aplikace sama provádí některé úkony – např. uzavírá hodnocení a neumožňuje získat další posudek, pokud jsou již vloženy dva posudky.